

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2019 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Sałaj - Alechno

Protokolant: Anieli Zając

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko B. P.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej B. P. na rzecz powoda G. C. kwotę 106 918,90 zł (sto sześć tysięcy dziewięćset osiemnaście złotych dziewięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 105 242, 75 zł (sto pięć tysięcy dwieście czterdzieści dwa złote siedemdziesiąt pięć groszy) od dnia 24 sierpnia 2008 roku do dnia zapłaty

- od kwoty 1 676,15 zł (tysiąc sześćset siedemdziesiąt sześć złotych piętnaście groszy) od dnia 24 lipca 2013r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie powództwo oddala.

III zasądza od pozwanej B. P. na rzecz powoda G. C. kwotę 5 250 zł (pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV nakazuje pobrać od pozwanej B. P. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie) kwotę 3 564 zł (trzy tysiące pięćset sześćdziesiąt cztery złote) tytułem opłaty sądowej.

SSO Katarzyna Sałaj - Alechno

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 marca 2013r. (data nadania k.37) powód G. C. wniósł o zapłatę od pozwanej B. P. kwoty 111.278,90 zł z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot i dat wskazanych w pozwie (k.2) z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia lub świadczenia nienależnego oraz zasądzenia od pozwanej kosztów procesu.

Powód wskazał, że po wyłączeniu wspólności majątkowej małżeńskiej z dniem 16 lutego 2006r. dokonywał nakładów na majątek odrębny pozwanej na kwotę wskazaną w pozwie (k.2-4).

W odpowiedzi na pozew pozwana B. P. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu (k.94-100). Wskazała, że powód był świadomy że nie jest zobowiązany do spełnienia świadczeń związanych z zakupem, czy

wyposażeniem lokalu. Podniosła, że G. C. nie udowodnił aby wskazane nakłady zostały poniesione na jej mieszkanie, a nadto iż wydatkowane środki stanowiły majątek odrębny, gdyż małżonkowie nigdy nie dokonali podziału majątku wspólnego a zatem ewentualne nakłady były dokonywane z majątku wspólnego. Pozwana podniosła też, iż powód błędnie określił datę żądania odsetek (k. 94-119).

Sąd ustalił, co następuje:

G. C. i B. P. zawarli związek małżeński w dniu 3 sierpnia 2002r.

W 16 lutego 2006r. strony mocą umowy małżeńskiej zawartej przed notariuszem S. W. za nr rep. (...) wyłączyły wspólność majątkową. Decyzja powyższa była spowodowana faktem, że powód chciał zachować zdolność kredytową aby zakupić pawilon w S. i otworzyć sklep odzieżowy. Małżonkowie zadecydowali, że B. P. nabędzie do majątku odrębnego lokal mieszkalny w oparciu o kredyt bankowy, zaś powód będzie pomagał żonie w spłacie kredytu i wykończeniu mieszkania. Strony nie zawierały ani ustnej ani pisemnej umowy co do sposobu rozliczenia nakładów z majątku odrębnego powoda na majątek odrębny pozwanej. W dniu 23 marca 2006r. pozwana zawarła z (...) właścicielem firmy PHU (...) (...) umowę o wybudowanie budynku (...) wraz z lokalem dla nabywcy oznaczonym nr (...). Powyższa umowa zobowiązywała PHU (...) (...) do ustanowienia na rzecz nabywcy odrębnej własności lokalu najpóźniej w terminie 3 miesięcy od daty uzyskania prawomocnej decyzji administracyjnej pozwalającej na użytkowanie budynku. W dniu 19 grudnia 2006 r. nastąpił odbiór zakupionego lokalu. Ostatecznie B. P. nabyła do majątku odrębnego lokal mieszkalny położony w W. przy ul. (...) (okoliczność bezsporna). Małżonkowie w wakacje 2007r. wprowadzili się do nowego mieszkania.

Dowód: akt notarialny (k.10), zeznania stron (k.485-486, 502-503, 514, 487-488, 515-516), umowa z dnia 23 marca 2006r. (k. 104-111), protokół odbioru (k. 380)

W grudniu 2007r. strony wyjechały razem na K.. Powód liczył na ocieplenie relacji małżeńskich, które przed wyjazdem zaczęły się psuć. Małżonkowie z wyjazdu wrócili pokłóceni i pozwana wniosła sprawę o rozwód. Zadecydowali wówczas zgodnie, że chcą zakończyć postępowanie sądowe na pierwszym terminie, stąd treść ich zeznań ukierunkowana była na wykazanie trwałości rozkładu pożycia. Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu Wydział XIII Cywilny Rodzinny z dnia 14 stycznia 2008r. orzeczono rozwiązanie związku małżeńskiego stron przez rozwód bez orzekania o winie.

Dowód: odpis wyroku (k. 9)

Strony nie dokonały sądowego podziału majątku wspólnego. W dacie zawarcia umowy wyłączającej wspólność majątkową każde z nich posiadało oszczędności, które zgromadziło w trakcie małżeństwa, jak również jeszcze sprzed małżeństwa, a które małżonkowie umownie podzielili w ten sposób, że każdy zatrzymało środki zgromadzone na swoim koncie. Powyższy podział nie był przyczyną nieporozumień czy wzajemnych roszczeń, zarówno po wyłączeniu wspólności majątkowej, jak i po orzeczeniu rozwodu. Żadna ze stron nie domagała się rozliczenia tych oszczędności.

W trakcie obowiązywania wspólności małżeńskiej majątkowej oboje małżonkowie pracowali zawodowo, a każde z nich gromadziło swoje dochody na odrębnych rachunkach bankowych. Małżonkowie nie byli upoważnieni do tych rachunków, a każdy z nich swobodnie dysponował swoimi zarobkami. Powód dysponował też środkami finansowymi uzyskanymi sprzed małżeństwa, między innymi lokatą w (...) Bank SA na kwotę ponad 16.000 zł (k. 388,389,534,535) i lokatą w (...) Banku na kwotę 20.000 zł (k. 537). Na dzień 1 marca 2006r. G. C. posiadał lokaty na kwotę łączną 104.484,11zł (k.549). Pod koniec roku 2006 i w roku 2007r. środki z tych lokat terminowych wpływały na konto osobiste powoda w (...) Banku, z którego dokonywał płatności za faktury, będące podstawą żądania pozwu. B. P. w trakcie małżeństwa miała dodatkowe dochody, gdyż szła sukienki do tańca towarzyskiego. Po zawarciu związku małżeńskiego i przeprowadzce do W. pozwana pracowała najpierw w gabinecie kosmetycznym robiąc paznokcie. Od 2003r. zaczęła pracować jako buker w agencji (...) z M. L., który w maju 2004r. otworzył własną agencję (...), gdzie powódka została zatrudniona. Przez pierwsze 6 lat agencja działała prężnie, przez co zarobki pozwanej rosły. W agencji modelkę pozwana pracowała na umowę o pracę a jej dochody wahały się w granicach 2.000 zł netto (kwoty wypłacane przelewem), zaś do ręki otrzymywała kwotę średnio około 4.000 zł. Zdarzało się też, że otrzymywała prowizje od

dochodu agencji, były to kwoty dodatkowe rzędu 2.000- 4000 zł. oraz sporadycznie premie za zrobienie kampanii czy wpłaty rzędu 6.000 do 20.000 zł za znalezienie sponsora (k. 407). G. C. w tym czasie był modelem i pracowała na rzecz różnych agencji reklamowych, między innymi (...) czy (...), w ramach umów o dzieło i umów zlecenia. Jego dochody były zdecydowanie wyższe niż pozwanej, między innymi w samej agencji (...), otrzymywał stały dochód w kwocie 2.000 zł miesięcznie. Małżonkowie będąc młodymi ludźmi korzystali z życia, chodzili do restauracji, kina, wyjeżdżali na zagraniczne wyjazdy i aktywnie uczestniczyli w życiu towarzyskim. W tym czasie wynajmowali mieszkanie w centrum W.. Po wyłączeniu wspólności majątkowej pozwana nadal pracowała w agencji (...), aż do 2014r. Dodatkowo miała własną działalność w zakresie szycia sukienek do tańca towarzyskiego. B. P. otrzymała kredyt hipoteczny na zakup mieszkania w wysokości ponad 200.000 zł oraz kredyt w wysokości 18.000 zł na wyposażenie mieszkania. Powód od kwietnia 2005 roku prowadził własną działalność pod nazwą (...). Z tytułu prowadzonej działalności uzyskał dochód roczny w 2005 w kwocie 53 776,46 zł . Dochód za 2006r. wyniósł już 133 445, 62 zł a w 2007r. 179 446,43 zł. Oprócz tego powód pracował w wielu agencjach reklamowych, inventowych, marketingowych, takich jak (...) Agencja (...), Agencja (...), (...), (...), (...).

Małżonkowie wspólnie podejmowali decyzje, co do wykańczania mieszkania, jeździli razem na budowę, decydowali jaką glazurę, tarakotę, wannę, armaturę łazienkową czy sprzęt AGD kupić, szukali korzystnych ofert w internecie oraz jeździli do sklepu na zakupy. Pozwana wiedziała o wpłatach powoda na zakup i wyposażenie mieszkania stanowiącego jej majątek odrębny. B. P. także ponosiła wydatki na wykończenie mieszkania i zakup sprzętu. Pod koniec 2006r. pozwana kupiła samochód, a następnie w dniu 14 marca 2007r. zwracała mężowi uwagę, że muszą wybrać razem felgi. Małżonkowie okazywali sobie sympatię, wzajemnie się radzili i wspierali. Taka sytuacja trwała co najmniej do sierpnia 2007r., kiedy małżonkowie wprowadzili się do nowego mieszkania.

Dowód: zeznania powoda (k.485-486, 502-503, 514), zeznania pozwanej(k.487-488, 515-516), wiadomości mailowe (k. 252 , 256, 291, 293, 294,299, 297,299,301,302,303,305, 306,310, 311,312,313,314) , zaświadczenie o dochodach z 2005 r., 2006 r., 2007 r. (k. 546, 547, 548), wyciąg z Banku (...) z 29.06.2001 r. i 31.07.2001r. – lokata na kwotę 16.000zł (k. 388, 534, 535), aneks do umowy o kredyt hipoteczny (k. 399-400), zeznania świadka P. P. (1) (k.411-412, częściowo zeznania świadka M. K. (k. 428- 429) i M. L. (k. 431-432), zeznania świadka H. C. (k.411), zeznania świadka R. J. (k. 467),rozliczenia PIT (k. 518-533), wyciąg z konta osobistego powoda (...) (k. 549-609)

W dniu 28 lipca 2006r. z rachunku firmowego powoda (...) G. C. w (...) Bank (...) Spółka akcyjna w K. powód dokonał przelewu w kwocie **14.892,56 zł** na rzecz PHU (...) (...) tytułem wpłaty na mieszkanie nr (...) budynek (...) , osiedle pod sosnami -S. według umowy z dnia 23 marca 2006r. B. C..

Dowód: potwierdzenie transakcji k. 617

Z rachunku Konta Osobistego (...) o numerze (...) G. C. w Banku (...) w W. zostały zrealizowane następujące przelewy : w dniu 17 maja 2007r. na kwotę **450 zł** na rzecz PHU (...) (...) tytułem zapłaty według kosztorysu różnicowego Lokal (...) bud. (...) B. C., w dniu 18 maja 2007r. na kwotę **12.000 zł** na rzecz PHU (...) (...) tytułem zapłaty za piwnicę według aneksu Nr (...) do umowy B. C. i w dniu 10 kwietnia 2006r. na kwotę **20.000zł** na rzecz PHU (...) tytułem lokal mieszkalny Nr (...) BUD. (...) 1 rata , os. (...) (...)

Dowód: zaświadczenie (k.13), wyciąg z banku (k.555 v, 593v)

Nadto z rachunku Konta Osobistego (...) o numerze (...) G. C. w Banku (...) w W. w dniu 16 lipca 2007r. została przelana **kwota 9.000 zł** na rzecz (...) USŁUGI (...) tytułem,, Meble kuchenne i łazienkowe -druga wpłata”.

Dowód: wyciąg z banku (k.598v)

W okresie po wyłączeniu wspólności małżeńskiej majątkowej do lipca 2007 r. na Konto Osobiste (...) o numerze (...) G. C. w Banku (...) w W. wpływały następujące środki tytułem zasilenia:

-2.000 zł w dniu 17.03.2006r.

-1.600 zł w dniu 17.03.2006r.

-1.000 zł w dniu 24.03.2006r.

-22.063 zł w dniu 31.03.2006r.

-2.000 zł w dniu 08.05.2006r.

-1.500 zł w dniu 11.05.2006r.

-2.000 zł w dniu 29.05.2006r.

- 1.000 zł w dniu 09.06.2006r.

-1.800 zł w dniu 03.07.2006r.

-4.000 zł w dniu 05.07.2006r

-3.000 zł w dniu 07.07.2006r.

- 2000 zł w dniu 07.07.2006r.

- 2.500 zł w dniu 24.07.2006r.

- 2.000 zł w dniu 01.09.2006r.

- 2.000zł w dniu 20.09.2006r.

- 2.000 zł w dniu 09.10.2006r.

- 2.500 zł w dniu 03.11.2006r.

- 1.000 zł w dniu 08.11.2006r.

- 40.000 zł w dniu 13.11.2006r.

- 12.657,46 zł w dniu 27.11.2006r. (rozliczenie lokaty terminowej)

- 300 zł w dniu 11.12.2006r.

- 2.000 zł w dniu 21.12.2006r.

- 3.000 zł w dniu 04.01.2007r.

- 20.571,82 zł w dniu 10.01.2007r. (rozliczenie lokaty terminowej)

- 1.040 zł w dniu 25.01.2007r.

- 30.865,63 zł w dniu 29.01.2007r. (rozliczenie lokaty terminowej)

- 15.343,71 zł w dniu 27.03.2007r.

- 10.664,34 zł w dniu 26.04.2007r. (rozliczenie lokaty terminowej)

- 1.068, 57 zł w dniu 26.04.2007r. (rozliczenie lokaty terminowej)

- 31.102,63 zł w dniu 17.05.2007r. (rozliczenie lokaty terminowej)

- 15.000 zł w dniu 27.06.2007r.

- 5.000 zł w dniu 31.07.2007r.

Dowód: wyciągi z konta osobistego (k. 549- 609)

W dniu 27 grudnia 2006r. z Konta Osobistego (...) o numerze (...) G. C. w Banku (...) w W. powód dokonał przelewu **kwoty 8.000 zł** na rzecz (...) z fakturę nr (...) obejmującą elementy wyposażenia łazienki i toalety.

Dowód : wyciąg z konta (k.578 v) i WZ do faktury (k. 267)

W dniu 18 stycznia 2007r. powód ze wskazanego powyżej rachunku dokonał przelewu kwoty **5.595 zł** na rzecz (...) za fakturę nr (...) obejmującą dalsze elementy wyposażenia łazienki oraz w dniu 25 stycznia 2007r. na kwotę **3.680 zł** również na rzecz (...) ale za fakturę nr (...).

Dowód: wyciąg z banku (k. 581v) i WZ do faktur (k.264, 265)

W dniu 13 lutego 2007r. z Konta Osobistego (...) o numerze (...) G. C. w Banku (...) w W. powód dokonał przelewu kwoty **4.750 zł** tytułem transakcji zakupu w (...) w W. armatury marki (...) i deski sedesowej (...) (fakturę VAT nr (...)) oraz kwoty **1.500 zł** tytułem transakcji zakupu (...) w W. wyposażenia łazienki marki (...) i (...) (faktura Vat nr (...))

Dowód: wyciąg z banku (k. 584v) i WZ do faktur (k.258, 259)

W dniu 19 lutego 2007r. z Konta Osobistego (...) o numerze (...) w Banku (...) w W. G. C. dokonał przelewu na rzecz (...) z.o.o kwoty **8.511,15 zł** tytułem zakupu sprzętu S. i S. zgodnie z potwierdzeniem wydania towaru a także kwoty **1.228,69 zł** tytułem zakupu w (...) z.o.o sprzętu marki S..

Dowód: wyciąg z banku (k. 584v) i potwierdzenie wydania towaru i paragon (k.618), faktura (k.119)

Nadto w dniu 4 czerwca 2007r. powód dokonał przelewu z Konta Osobistego (...) o numerze (...) w Banku (...) w W. kwoty

8.530 zł zaś w dniu 21 czerwca 2007 r. kwoty **4.743,40 zł** , w dniu 25 czerwca 2007r. kwoty **953,30 zł** , a w dniu 26 czerwca 2007r. kwoty **714,80 zł** na rzecz (...) L. S. za faktury VAT (...), VAT (...), VAT (...), VAT (...) tytułem należności za drzwi, parkiet, klej i listwy wykończeniowe.

Dowód: wyciąg z banku (k. 596v), faktura VAT (k. 269,271, 273), umowa (k. 117-119)

W dniu 31 lipca 2007r. powód dokonał przelewu z Konta Osobistego (...) o numerze (...) w Banku (...) w W. kwoty **2.370 zł** na rzecz (...) USŁUGI (...) tytułem,, Meble kuchenne i łazienkowe - ostatnia wpłata”.

Dowód: wyciąg z banku (k. 598v),

Wezwaniem z dnia 5 sierpnia 2008r. doręczonym w dniu 6 września 2008r. i z dnia 7 września 2008r. doręczonym w dniu 9 września 2008r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 105 242, 75 zł tytułem poniesionych nakładów finansowych na zakup lokalu mieszkalnego (zapłata I raty), zapłaty za kupno piwnicy oraz na wykończenie i wyposażenia lokalu mieszkalnego położonego przy ulicy (...) m24 w W..

Dowód : wezwania do zapłaty i dowody doręczenia (k.24-29)

Pozwana nie uznała żądania powoda.

Dowód :odpowiedź pozwanej na wezwanie do zapłaty

W dniu 22 września 2008r. do Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie (syg. II Co 1190/08) wpłynął wniosek o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie o zapłatę kwoty 105.242, 75 zł. Wezwanie wraz z odpisem wniosku pozwana odebrała w dniu 21 listopada 2008r. (k. 6).

Dowód : wniosek (k. 1) i wezwanie (k.6) akta Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie (syg. II Co 1190/08).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów wymienionych powyżej, przy czym nie uwzględnił zeznań świadków J. P. i P. P. (2) w tej części w jakiej twierdzili, iż powód nie uczestniczył finansowo w zakupie i wyposażeniu mieszkania, zaś zeznań H. C. w części w jakiej oświadczył, iż otrzymał od syna kwotę 4.360 zł za wykonanie prac związanych z położeniem instalacji ogrzewania podłogowego. Powyższe zeznania świadków nie korespondują ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Z kolei zeznania świadka Z. S. niewiele wniosły do sprawy, gdyż świadek nie dysponował wiedzą na okoliczności wnioskowane przez stronę.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało w przeważającej części na uwzględnienie.

Przepisy k.r.o. nie wskazują zasad rozliczeń między byłymi małżonkami pozostającymi w ustroju rozdzielności majątkowej ani w trakcie, ani po rozwiązaniu małżeństwa. W takim układzie stosunków do rozliczenia zastosowanie znajdują więc reguły ogólne, w tym przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, które realizują ogólną zasadę, że nikt nie powinien się bogacić bezpodstawnie kosztem drugiego. Co do zasady, jeżeli jeden z małżonków pozostających w ustroju rozdzielności majątkowej swoją aktywnością i zaangażowaniem finansowym i faktycznym współtworzył odrębny majątek drugiego małżonka, może domagać się rozliczenia i przywrócenia równowagi ekonomicznej na podstawie art. 405 i n. k.c.. Pojęcie zwykłych potrzeb rodziny nie obejmuje wydatków inwestycyjnych chyba, że chodzi o drobne inwestycje nie wymagające większego zaangażowania środków majątkowych. Także współdziałanie we współtworzeniu odrębnego majątku drugiego małżonka, który ma służyć zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych obojga małżonków, mieści się w obowiązkach wynikających z małżeństwa, ale fakt ustanowienia rozdzielności majątkowej nie oznacza zrzeczenia się roszczenia o zwrot korzyści, jakie wynikły z wkładu pracy i inwencji jednego z małżonków w majątek odrębny drugiego małżonka. Uzyskana bez podstawy prawnej korzyść zamyka się w kwocie zaoszczędzonych wydatków.

Przytoczone twierdzenia w pozwie oraz w dalszych pismach przygotowawczych dają podstawę do wniosku, że podstawą faktyczną powództwa są przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu ewentualnie o nienależnym świadczeniu.

Zdaniem Sądu żądanie powództwa oparte na art. 405 k.c. okazało się zasadne. Wskazać należy, że hipoteza art. 405 k.c. ma charakter ogólnej podstawowej normy restytucyjnej obejmującą również wypadki nienależnego świadczenia uznane przez ustawodawcę za wypadki najważniejsze. Jednakże przepisy odnoszące się do świadczenia nienależnego (art. 410-413 k.c.) stanowią *lex specialis* wobec ogólnej formuły w tym znaczeniu, że precyzują, kiedy zachodzi brak podstawy prawnej w wypadku, gdy do wzbogacenia dochodzi poprzez świadczenie (tj. tylko enumeratywnie wyliczonych wypadkach braku podstawy świadczenia), a przede wszystkim przesądza, że świadczenie nienależne prowadzi do powstania stosunku restytucyjnego, zwalniając tym samym z obowiązku wykonywania istnienia wzbogacenia po stronie accipiens. Jest to istotne, gdyż roszczenie z bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter całkowicie samodzielny i samoistny a nie subsydiarny wobec innych roszczeń. Dlatego może dojść do zbiegu roszczeń (konkurencji roszczeń). Jednakże taki zbieg wyłączony jest w odniesieniu do przypadków nienależnego świadczenia (art. 410 k.c.). Wyróżnienie świadczenia nienależnego z ogólnych przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu polega bowiem na tym, iż jeżeli doszło do wzbogacenia w wyniku świadczenia, przypadek musi być analizowany pod kątem nienależnego świadczenia. Nie może mieć w tym względzie zastosowania ogólna norma z art. 405 k.c. Jest to istotne, gdyż jeżeli świadczenie nie jest należne w rozumieniu art. 410 k.c. albo świadczenie jest nienależne, ale nie przysługuje kondykcja ze względu na wyłączenia z art. 411 k.c. nie można dochodzić zwrotu na podstawie art. 405 k.c. Niewątpliwie powód nie świadczył na rzecz pozwanej w rozumieniu art. 410 k.c.

Przez świadczenie w ujęciu tego przepisu należy rozumieć każde celowe i świadome przysporzenie na rzecz majątku innej osoby, które z punktu odbiorcy można przyporządkować jakiemuś zobowiązaniu, choćby w ogóle nie istniejącemu lub jeszcze nieistniejącemu albo nieważnemu. Zdaniem Sądu żądanie powództwa na podstawie art. 410 § 2 k.c. zw. z art. 405 k.c. jest bezzasadne, gdyż działania powoda polegające na współtworzeniu majątku odrębnego małżonka nie wynikały z żadnego zobowiązania prawnego. Pozwana wskazywała, że w niniejszej sprawie wchodzi w rachubę przypadek nienależnego świadczenia, jakim jest: *condictio indebiti*, zawierający się w pierwszym fragmencie dyspozycji art. 410 § 2 k.c. w brzmieniu: "świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany".

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika bezspornie, iż strony nie nabyły lokalu przy ul. (...) na współwłasność, a stanowi on wyłączna własność pozwanej (okoliczność bezsporna). Powód wykazał, że po rozdzieleniu majątkowej dokonywał na sporny lokal nakładów ponosząc koszty spłaty kredytu, płacąc za piwnicę i wyposażenie mieszkania. Podnosił, że czynił jedynie nakłady z majątku osobistego na majątek osobisty pozwanej i w chwili obecnej - wobec ustania małżeństwa - domaga się rozliczenia tych nakładów wskazując, że podstawą prawną jego roszczenia stanowią przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu - art. 405 k.c., zgodnie z którym kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości albo przepisy o nienależnym świadczeniu - art. 410 k.c.

Zdaniem Sądu zakup i wykończenie mieszkania przy ul. (...) przeprowadzone zostało również z pieniędzy pochodzących od powoda. Twierdzenia pozwanej, jakoby koszty te w całości pokryła sama, nie mają potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Przede wszystkim powód przedstawił wyciągi z konta osobistego, faktury i dowody wpłat, które potwierdzają poniesione nakłady.

Pozwana nadto nie udowodniła, aby posiadała zdolności zarobkowe umożliwiające jej samodzielnie sfinansowanie tych wydatków. B. P. w latach 2006 - 2007 pracowała, jako buker w agencji modelek, przy czym wskazywała że jej dochody wahały się w granicach około 4.000 zł. Z zasad doświadczenia życiowego wynika zaś, że zarobki uzyskiwane w takiej wysokości, nie pozwoliłyby pozwanej na tak luksusowe wykończenie mieszkania, biorąc pod uwagę pozycje wskazane na załączonych fakturach. B. P. nie przedłożyła zaświadczeń o wysokości uzyskiwanego dochodu za wskazany okres. Również prowadząc działalność gospodarczą w zakresie szycia sukienek pozwana nie wykazała, by z tego tytułu uzyskiwała znaczący dochód.

G. C. przedłożył dokumenty - wydruki historii swojego konta osobistego - z którego wynika, że były wpłacane na te konto znaczne sumy pieniężne w związku z koniecznością uregulowania należności z faktur obejmujących elementy wyposażenia lokalu. Nadto powód złożył potwierdzenie transakcji z konta firmowego (...) kwoty 14 892,56 zł na spłatę raty za mieszkanie przy ul. (...) (k.617). Mając na uwadze cel jaki przyświecał stronom - stworzenie wspólnego centrum życiowego - zasadne jest przyjęcie, że pozwana w zakresie w jakim nie miała pokrycia z własnych dochodów, korzystała z pieniędzy przekazanych przez powoda. Fakt, że na fakturach i rachunkach widnieje wyłącznie jej nazwisko nie jest dowodem tego, że wydatki zostały poczynione z jej pieniędzy, a jedynie tego, że pozwana była płatnikiem - czego przecież powód nie kwestionuje.

Jedynie powództwo w zakresie należności w kwocie 4.360 zł nie zostało uwzględnione, gdyż fakturę VAT (...) z dnia 19 lutego 2007r. (k. 279) i fakturę VAT (...) z dnia 13 kwietnia 2007r. (k. 280) przedstawiono na nazwisko ojca powoda . G. C. nie zaoferował dowodu uiszczenia powyższych należności, a to że kwotę z oświadczenia z k.275 potwierdził świadek H. C. należy uznać za niewiarygodne, gdyż świadek z uwagi na bliskie więzi rodzinne zainteresowany był wynikiem niniejszego postępowania.

Żadna ze stron w toku postępowania ostatecznie nie wskazywała na zawarcie jakiejkolwiek umowy, w ramach której doszłoby do przesunięcia pomiędzy ich majątkami czy też ustaleń co do ich rozliczenia. Nie sposób przy tym niezależnie od stanowisk stron doszukać się w ich wzajemnych relacjach elementów którejkolwiek z umów nazwanych. Przesłanką dochodzenia roszczenia na podstawie art. 405 k.c. jest uzyskanie korzyści majątkowej bez podstawy prawnej. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem nauki i judykatury przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu należy

stosować wtedy, gdy brak innej podstawy prawnej, na jakiej możliwe byłoby przywrócenie równowagi majątkowej, naruszonej bez prawnego uzasadnienia, jak również wtedy, gdy inne środki połączone są z większymi trudnościami. Nie sposób podzielić stanowiska pozwanej, że powód nie wykazał podstawowej przesłanki stosowania art. 405 k.c., a mianowicie przesunięcia korzyści majątkowej ze swojego majątku do majątku pozwanej, co skutkowało naruszeniem zarówno tej regulacji, jak i art. 6 k.c. Powód przedstawił wyciągi z konta osobistego za lata 2006- 2007, potwierdzenia zapłaty, faktury i dowody WZ, z których to dokumentów w sposób jednoznaczny wynika, iż wskazane wydatki poniósł po ustanowieniu rozdzielności majątkowej i dotyczą one mieszkania pozwanej. Jednocześnie nie zostały przedstawione przez pozwaną dowody, z których wynikałoby, że wydatki te poniosła ona sama. B. P. przyznała fakt, że uzyskiwane przez powoda dochody pozwalały na sfinansowanie przynajmniej częściowo kosztów zakupu i wykończenia mieszkania, wskazując że powód zarabiał lepiej niż ona. Analiza historii konta osobistego powoda pozwalają stwierdzić, że obejmuje ona wpłaty znacznych kwot, często wykraczających poza możliwości finansowe pozwanej. Jest więc oczywiste, że środki te musiały pochodzić z zarobków powoda. Odmienne interpretacja jest nielogiczna, a przede wszystkim nie wykazana. Zasadne jest więc zbudowanie w oparciu o powyższe okoliczności domniemania faktycznego, że wydatki na adaptację mieszkania pochodziły z tego właśnie źródła. Zdaniem Sądu dochody, które uzyskiwał powód po orzeczeniu rozdzielności majątkowej były na tyle duże, iż pozwalały na poniesienie wskazanych wydatków. Wskazują zresztą na to wprost także dowody z zeznań świadków. Świadek P. P. (1) oświadczył, że zarobki powoda były znaczne. G. C. był modelem od najmłodszych lat. Dostawał za reklamę 10.000- 40.000 zł. Świadek podkreślił, że strony nie ukrywały ile wydatkowali na wyposażenie mieszkania, a były to kwoty znaczne. Potwierdził, że strony po ustanowieniu rozdzielności majątkowej umówiły się zgodnie, że powód poniesie koszty wykończenia mieszkania, a powódka weźmie kredyt na mieszkanie, aby małżonek mógł zachować zdolność kredytową (k. 412).

Nadto oczywistym dla Sądu pozostaje okoliczność, iż strony po zawarciu umowy o rozdzielność majątkową, dokonały w sposób dorozumiany podziału majątku wspólnego w ten sposób, iż każdy z nich zatrzymał środki finansowe, które posiadał, w tym lokaty bankowe. We wskazanym okresie działalność gospodarcza powoda przynosiła znaczne dochody, a zarobki pozwanej wzrosły, zatem skoro żaden z małżonków nie występował przez kolejne lata na drogę sądową z żądaniem podziału majątku wspólnego, to powyższe ustalenie należy uznać za uzasadnione. Jeśli przyjąć, że strony nie dokonał umownego podziału majątku wspólnego, to przyjąć należy, iż co najmniej część lokat w łącznej kwocie na dzień 1 marca 2006r.--104.484,11 zł, stanowiła majątek odrębny powoda. G. C. przedstawił dowody założenia lokat na kwotę 36.0000 zł jeszcze sprzed zawarciem związku małżeńskiego.

Należy w tym miejscu podkreślić, że przedłożona przez powoda dokumentacja mailowa, jednoznacznie wskazuje, wbrew temu co twierdzi pozwana, że strony wspólnie kierowały pracami wykończeniowymi i razem podejmowały decyzje w tym przedmiocie. Trudno zatem mówić, aby w już 2006 r. małżonkowie przeżywali poważny kryzys małżeński i zamierzały się rozstać. Za bezzasadne uznać należało również zarzuty pozwanej dotyczące naruszenia art. 411 pkt 1 k.c. Zgodnie z nim nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej lub jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego. Przy świadczeniu nienależnym chodzi o świadome, celowe zachowanie zubożonego, który spełnia świadczenie mimo braku ku temu obowiązku. Wyodrębnienie nienależytego świadczenia jako jednego z wypadków bezpodstawnego wzbogacenia, wiąże się z okolicznością, że wzbogacenie ma swe źródło w woli zubożonego. Regulacja ta jednak nie znajduje w sprawie zastosowania, o czym wspomniano już wcześniej. Nie ulega wątpliwości, że powód finansując nakłady nie był do tego zobowiązany w sensie prawnym, podobnie jak pozwana nie była obowiązana do spełnienia jakiegoś konkretnego świadczenia (ekwiwalentnego), którego oczekiwał od niej powód (przy świadomości tego po stronie pozwanej). Nie została w tym zakresie zawarta jakakolwiek umowa. Tylko realizacja celu w postaci wspólnego życia, tworzenia wspólnego związku małżeńskiego, prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego stwarzała podstawę do współfinansowania zakupu i wykończenia mieszkania. Nie może być ona jednak utożsamiana z jakimkolwiek węzłem obligacyjnym. Cel ten odpadł wskutek konfliktu stron i definitywnego rozstania małżonków. W tej sytuacji nie mógł być dalej realizowany, dlatego powód mógł żądać zwrotu równowartości korzyści, stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Należy podkreślić,

że świadczenie jako zachowanie zmierzające do wykonania zobowiązania stanowi jego przedmiot. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 września 1997 r., III CKN 162/97 (OSNC 1998, Nr 2, poz. 31), w odróżnieniu od innych przypadków bezpodstawnego wzbogacenia, sytuacje objęte art. 410 k.c. zakładają uzyskanie korzyści majątkowej w następstwie świadczenia, czyli zachowania zmierzającego do wykonania zobowiązania. Jeżeli określone przesunięcie majątkowe nie jest wynikiem świadczenia, nie powstaje roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia, lecz jedynie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia na zasadach ogólnych (art. 405-409 k.c.). W konsekwencji nie może znaleźć zastosowania regulacja art. 411 k.c. jako odnosząca się wyłącznie do świadczenia nienależnego. Powód przekazując pieniądze na zakup i wykończenie mieszkania, a pozwana przyjmując je, czynili to tylko ze względu na cel, jakim było pozostawanie stron w związku małżeńskim. Pomimo więc braku elementów, które pozwalałyby na uznanie, że strony zawarły umowę (niezależnie od jej charakteru), nie sposób powiedzieć, że powód miał pełną świadomość braku podstaw do dokonywania przysporzeń. Upatrywać ich bowiem należy właśnie w niebędącym umową porozumieniu odnośnie realizacji celu związanego z obowiązkiem małżeńskim współdziałania dla dobra rodziny. Ostatecznie więc nie zaistniały przesłanki do wyłączenia możliwości domagania się przez powoda zwrotu korzyści, które uzyskała pozwana bez podstawy prawnej. Zakres bezpodstawnego wzbogacenia rozumieć należy zaś jako wartość poczynionych nakładów.

Pozwana podniosła, iż dokumenty złożone przez powoda nie mogą być dowodami w sprawie, z uwagi iż stanowią jedynie kserokopie. G. C. w odpowiedzi na powyższe złożył: zaświadczenie Naczelnika US o wysokości dochodu za rok 2005, 2006, 2007 (k. 546-548), potwierdzenie transakcji na kwotę 14.892,56 zł z (...) Bank (...) S.A w K., który to dokument sporządzony został na podstawie art. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawa Bankowego i nie wymaga podpisu ani stempla, wydruki z konta osobistego opieczetowane podpisem pracownika banku (k. 549-609), paragon na zakup sprzętu z kwotę 8. 511,15 zł i dokument dostawy tego towaru (k.618). Strony zaprzeczyły, aby były w posiadaniu oryginału innych dokumentów (faktur i dowodów WZ) złożonych do akt w formie kserokopii, przy czym powód wskazał iż faktury wystawiane na małżonkę powinny być w jej posiadaniu, czemu pozwana jednak zaprzeczyła. Posłużenie się niepotwierdzoną kserokopią jako środkiem mającym posłużyć ustaleniu treści pisemnego dokumentu uznać należy za dopuszczalne wówczas, kiedy z przyczyn faktycznych uzyskanie dostępu do oryginału lub wypisu lub odpisu funkcjonującego na prawach oryginału nie jest możliwe dla strony, a także dla sądu. Wówczas nie zachodzi niebezpieczeństwo obejścia przepisów o prowadzeniu dowodu z dokumentów, a jednocześnie nie doznaje naruszenia prawo strony do dowodzenia swoich racji innymi środkami (przyrządami), które utrwalają obrazy (w tym wypadku obraz dokumentu, którego oryginał lub odpis na prawach oryginału się nie zachował) i mogą posłużyć ustaleniu, czy określony dokument istniał, jaką treść zawierał i od kogo pochodził. Wyłączenie możliwości posłużenia się kserokopią dokumentu, którego istnienia i treści nie można inaczej wykazywać prowadziłoby do powstania, niewynikającego z przepisów, zakazu dowodowego. Strony zgodnie oświadczyły, iż nie posiadają oryginału faktur i dowodów WZ złożonych do akt w formie kserokopii, a oczywistym jest iż z uwagi na upływ czasu uzyskanie ich oryginałów nie jest możliwe, z tych też względów posłużenie się przez powoda niepotwierdzonymi kserokopiami należy uznać za dopuszczalne. Korespondencja mailowa między stronami była również kwestionowana przez pozwaną. Należy jednak zauważyć, iż wydruki komputerowe mogą stanowić dowód w postępowaniu cywilnym, co wynika z przyjętej powszechnie wykładni przepisów art. 308 k.p.c. Wydruki komputerowe stanowią, bowiem "inny środek dowodowy", o którym mowa w art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c., gdyż wymieniony tam katalog ma charakter otwarty. Jakkolwiek nie można przyjąć, że oświadczenie zawarte w wydruku komputerowym (korespondencji e - mailowej) jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, to należy przyjąć, że przedmiotowy środek dowodowy świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. Oczywiście każdy dokument czy też dowód wymieniony w art. 308 k.p.c. może ulec modyfikacjom, co przecież nie pozbawia ich mocy dowodowej. Dowód takiej modyfikacji obciąża stronę, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, a któremu to ciężarowi dowodzenia pozwana nie sprostała.

Ostatecznie podlegała zasądzeniu na rzecz powoda kwota 106 918,90 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 105 242,75 zł od dnia 24 sierpnia 2008 roku do dnia zapłaty, zaś od kwoty 1 676, 15 zł od dnia 24 lipca 2013r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu (co do kwoty 4360 zł i w zakresie żądanych odsetek). Zdaniem Sądu, roszczenie o zwrot z tytułu bezpodstawnego staje się wymagalne w terminie, w którym

powinno być spełnione zgodnie z art. 455 k.c. W myśl tego przepisu jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Powód pismem z dnia 5 sierpnia 2008r. wezwał pozwaną do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 105 242,75 zł tytułem poniesionych nakładów (k.24), a wskazane wezwanie pozwana odebrała w dniu 16 sierpnia 2008r. (k. 29). Termin do zapłaty upłynął zatem w dniu 23 sierpnia 2008r. Pozwana odmawiając rozliczenia doprowadziła do toczenia długiego procesu i w konsekwencji powstania znacznego roszczenia odsetkowego. Co kwoty 1 676,15 zł, czyli ponad kwotę z wezwania z 5 sierpnia 2008r., odsetki zostały zasądzone od dnia następnego po doręczenia pozwanej odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 23 lipca 2013r. (k.86).

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowiły przepis art. 100 k.p.c. Stosownie do treści art. 100 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W niniejszej sprawie na koszty procesu składa się uiszczona w części opłata sądowa i ustalone na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm) wynagrodzenie pełnomocnika. Jednocześnie wobec zwolnienia powoda częściowo od kosztów opłaty sądowej Sąd na podstawie art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 3564 zł tytułem opłaty sądowej od której powód był zwolniony.